

V Praze 4. 10. 2019

Vyjádření Společnosti českých patologů ČLS JEP ke stavu programu Screeningu karcinomu děložního hrdla v ČR

V roce 2008 zahájilo Ministerstvo zdravotnictví ČR celorepublikový screeningový program zaměřený na včasný záchyt karcinomu děložního čípku. Legislativní rámec byl dán vyhláškou Ministerstva zdravotnictví ČR (MZ ČR) č. 70/2012 Sb. o preventivních prohlídkách. Kritéria a podmínky programu stanovil Věstník MZ ČR, částka 07/2007.

Program zahrnuje preventivní prohlídku gynekologem a cytologický stěr, vyšetřovaný v laboratořích patologie a cytologie, které získají Osvědčení MZ ČR o splnění podmínek k provádění screeningové cervikovaginální cytologie.

V současné době je v ČR 33 laboratoří patologie a cytologie, které splňují tyto podmínky, dané počtem prováděných vyšetření, technickým a personálním vybavením. Všechny laboratoře jsou akreditované ČIA nebo NASKL a pravidelně auditované. SČP ve spolupráci se Společností klinické cytologie zajišťuje kontinuální vzdělávání lékařů i SŠ se specializovanou způsobilostí - screenerek. Je zajištěna dostupnost a návaznost laboratoří na gynekologická a onkologická pracoviště.

Používaná metoda konvenční cytologie byla standardizována jak po stránce technického zpracování, tak interpretace s celonárodním používáním jednotného hodnocení dle Bethesda 2003 resp. 2014. Spolupráce laboratoří a gynekologických pracovišť vedla ke snížení neadekvátních cytologických stěrů pod 1 %.

Laboratoře zajišťují sběr a reportování dat včetně klinicko-anamnestických údajů a výsledků histologií cervikálních lézí. Reportování výsledku biotických vyšetření je zahrnuto do datového auditu a poskytuje zpětnou vazbu o kvalitě screeningu.

SČP se podílela na vytvoření Konsenzu pro řešení abnormálních nálezů ve screeningu. Formulovaná doporučení jsou součástí výsledkových listů a laboratoře se tím podílejí na indikaci triage testu HPV a dalších expertních vyšetření (expertní kolposkopie, biopsie). Vybrané laboratoře v rámci

Předseda/President

Prof. MUDr. Pavel Dundr, Ph.D.
Ústav patologie 1.LF UK a VFN
Studničkova 2
128 00 Praha 2

Tel. +420224968624, fax +420224911715
e-mail: Pavel.Dundr@vfn.cz

Sekretariát/Secretary

Alena Gajdošová alena.gajdosova@vfn.cz

Místopředseda/Vice-President

MUDr. Pavel Fabian, Ph.D.
Oddělení onkologické a experimentální patologie
Masarykův onkologický ústav, Žlutý kopec 7
656 53 BRNO

tel: +420543133400
e-mail: fabian@mou.cz

Vědecký sekretář/Scientific Secretary

Prof. MUDr. Josef Zámečník, Ph.D.
Ústav patologie a molekulární medicíny
UK 2. LF a FN v Motole, V Úvalu 84
150 06 Praha 5

tel: +420 224 435 635
fax: +420 224 435 620
e-mail: josef.zamecnik@lfmotol.cuni.cz

SPOLEČNOST ČESKÝCH PATOLOGŮ

screeningového programu provádějí triage HPV testací a HPV test po provedeném ošetření cervikálních lézí (test of cure - TOC), dle indikačních kritérií stanovených odbornými společnostmi a kontrolovaných plátcí zdravotní péče.

Za 10 let fungování programu došlo k poklesu incidence karcinomu děložního čípku o 24 % a mortality o 13,6 % (www.svod.cz, data 2008-2017) při 55 % pokrytí screeningem v ročním intervalu a těsně pod 80 % ve dvouletém.

SČP považuje účast laboratoří patologie a cytologie ve screeningu karcinomu děložního hrdla za zásadní.

V kontextu doporučení WHO k dalšímu snížení a cílové eliminaci cervikálního karcinomu a realizace návrhu globální strategie do roku 2030 spatřuje nové cíle oboru patologie a cytologie zejména ve:

- zlepšení evidence prekanceróz v rámci NOR
- zajištění testace DNA HPV jako triage, TOC, a přidaného vysoce citlivého testu ve věkových kategoriích dle doporučení WHO
- využívání biomarkerů ke zpřesňování diagnostiky prekanceróz v cytologickém i bioptickém vyšetření

Tyto kroky povedou k dalšímu zpřesnění prováděných vyšetření cytologických a bioptických, zvýšení screeningové senzitivity a lepší selekce lézí vyžadujících léčbu.

Výbor SČP ČLS JEP

Prof. MUDr. Pavel Dundr, Ph.D.

Předseda Společnosti českých patologů ČLS JEP

Předseda/President

Prof. MUDr. Pavel Dundr, Ph.D.
Ústav patologie 1.LF UK a VFN
Studničkova 2
128 00 Praha 2

Tel. +420224968624, fax +420224911715
e-mail: Pavel.Dundr@vfn.cz

Sekretariát/Secretary

Alena Gajdošová alena.gajdosova@vfn.cz

Místopředseda/Vice-President

MUDr. Pavel Fabian, Ph.D.
Oddělení onkologické a experimentální patologie
Masarykův onkologický ústav, Žlutý kopec 7
656 53 BRNO

tel: +420543133400
e-mail: fabian@mou.cz

Vědecký sekretář/Scientific Secretary

Prof. MUDr. Josef Zámečník, Ph.D.
Ústav patologie a molekulární medicíny
UK 2. LF a FN v Motole, V Úvalu 84
150 06 Praha 5

tel: +420 224 435 635
fax: +420 224 435 620
e-mail: josef.zamecnik@lfmotel.cuni.cz